

Аннотация

Төрөөбүт литератураны оскуолаба үөрэтии манньк **сыалы-соругу** туруорар:

- сахалыы литератураны сэргээн, кэрэхсээн, сатаан, өйдөөн аабарга үөрэтии.
- ийэ тыл уус-уран кууьун, кэрэтин, тыл илбийин, хомуһунун о5о кыра сааһыттан ингэри.
- Уус-уран айымньыны, араас геройдарын туьанан тереебут норуот олобун, историятын, культууратын, угэстэрин, сизэрин-майгытын арыйыы; киһи аналын, олобу диринник, таба өйдүүргэ үөрэтии.
- Төөөбүт тылынан уус-уран айымньы айыллар угэһин, кистэлэнин, араас ньыматын билиһиннэри.
- Үөрэнээччи айымньылаахтык толкуйдуур уонна айар дьобура тобулларыгарсуол аһы.
- Уус-уран айымньыны уран тыллаах, ураты дьобурдаах, талааннаах дьон айарын өйдөтүү.

Онон оскуолаба **литература уругун сурун анала** – үөрэнээччи төрөөбүт тыл, фольклор уонна литература норуот духовнай бааһа, киһи өйө-санаата тобуллар, туругулар, майгыта-сигилитэ ситэр, арыллар, истин, иһирэх иэйиитэ уһуктар эйгэтэ буолар диэн өйдүүрүн ситиһии.

Үөрэнээччи **билиитэ уонна сатабыла:**

- Айымньы – уус тыл уран айыта диэн билэр. Уус-уран айымньыга тыл суолтатын, ойуулаан-дьуьуннээн, уобарастаан этэр, аабааччыга дьайар ураты күүһүн өйдүүр.
- Уус-уран айымньы олобу хоьуйар уратытын өйдүүр. Айымньы геройун майгытын-сигилитин, дьайыытын, характера хайдах сайдарын кэтээн көрөр, ырытар, ысаналыыр.
- Урукка аахпыт айымньыларын сурун ис хоһооннорун билэр.
- Литература айымньытын 3 көрунун, сурун жанрдарын, ол арааьын арааран билэр.
- Уус-уран айымньы темата уонна сурун санаата, сюжета уонна тутула диэн өйдөбулу билэр, айымньыны өйдүүрүгэр, сыаналыырыгар туһанар.
- Айымньыга ойуулуур-дьуьуннур уус-уран ньыма арааһа хайдах тутулларын болбойор, кэтээн көрөр, бэйэтэ эрчиллэригэр, айан холоноругар туһанар.

Үөрэнээччи **тылын сайдыыта:**

- Уус-уран айымньыны уонна өйгө үөрэппит тексин хоһоонноохтук аабар.
- Айымньы уус-уран тылын туттан сибилии, талан, кылгатын киһи кэрэхсиир гына кэпсиир.
- Ыйытыыга тылынан уонна суругнан толору хоруйдуур.
- Бэйэтин санаатын сааһылаан этэр.
- Уус-ураннык хоһуйан суруйарга холонор

Е.М.Поликарпова.,Филиппова Н.И. У.М.Флегонтова Дь. 2016с.